

Na osnovu člana 6. stav 1. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti („Službeni glasnik BiH“, broj 45/04) i člana 2. Uputstva o načinu izrade i postupku donošenja tehničkih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 35/06), na prijedlog Komiteta za tehničke propise Bosne i Hercegovine, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donosi

N A R E D B U

O LIČNOJ ZAŠTITNOJ OPREMI

Član 1. (Predmet)

Naredbom o ličnoj zaštitnoj opremi (u daljnjem tekstu: Naredba) propisuju se uslovi pod kojima se lična zaštitna oprema stavlja na tržište, u upotrebu i slobodan promet, te osnovni sigurnosni zahtjevi koje mora ispuniti kako bi se osigurala zaštita zdravlja i sigurnost korisnika.

Član 2. (Definicije)

(1) U smislu ove Naredbe ličnom zaštitnom opremom se smatra:

- a) uređaj ili sredstvo namijenjeno da ga pojedinac nosi ili drži radi zaštite zdravlja ili sigurnosti od jedne ili više opasnosti;
- b) jedinica sastavljena od više uređaja ili sredstava, koje je proizvođač sastavio u cjelinu radi zaštite pojedinca od jednog ili više potencijalno istovremenih rizika;
- c) zaštitni uređaj ili sredstvo, koji su odvojivo ili neodvojivo sastavljeni s ličnom nezaštitnom opremom, koju pojedinac nosi ili drži u svrhu izvršavanja određene aktivnosti;
- d) zamjenjivi dijelovi lične zaštitne opreme koji su neophodni za njeno zadovoljavajuće funkcioniranje i koji se isključivo koriste za takvu opremu.

(2) Svaki sistem koji se stavlja na tržište zajedno s ličnom zaštitnom opremom, s namjenom da se priključi na drugi vanjski dodatni uređaj, smatra se sastavnim dijelom te opreme i u slučaju da sistem nije namijenjen da ga korisnik neprekidno nosi ili drži tokom cijelog perioda izloženosti riziku.

Član 3. (Izuzeci od primjene)

Ova Naredba se ne primjenjuje na:

- a) ličnu zaštitnu opremu obuhvaćenu drugim propisom namijenjenim ostvarivanju istih ciljeva kao i ovom Naredbom po pitanju stavljanja na tržište, slobodnog prometa roba i sigurnosti,
- b) klase lične zaštitne opreme navedene u listi izuzetih proizvoda u Aneksu I ove Naredbe, neovisno od razloga za izuzimanje navedenog u tački a) ovog člana.

Član 4.

(Stavljanje na tržište)

- (1) Lična zaštitna oprema može se staviti na tržište ili u upotrebu samo ako ne ugrožava zdravlje i sigurnost korisnika, pod uslovom da se pravilno održava i koristi u skladu s predviđenom namjenom, te ne utiče na zdravlje ili sigurnost ljudi, domaćih životinja ili imovine.
- (2) Posebni propisi koji definišu dodatne zahtjeve radi sigurnosti korisnika mogu se donijeti pod uslovom da ti propisi neće dovesti do izmjena lične zaštitne opreme koje bi rezultirale njenom neusklađenošću s odredbama ove Naredbe.

Član 5.

(Izlaganje na sajmovima, izložbama i drugim manifestacijama)

Lična zaštitna oprema koja nije usklađena s odredbama ove Naredbe može se izlagati na trgovačkim sajmovima, izložbama i drugim manifestacijama, pod uslovom da je postavljen odgovarajući vidljivi natpis koji jasno ukazuje na neusklađenost s odredbama ove Naredbe i na zabranu nabavke i/ili korištenja za bilo kakvu namjenu sve dok proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik sa sjedištem u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: ovlašteni zastupnik) ne osigura usklađenost s propisanim odredbama.

Član 6.

(Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi)

Lična zaštitna oprema mora ispunjavati osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve navedene u Aneksu II ove Naredbe.

Član 7.

(Slobodan promet lične zaštitne opreme)

- (1) Ne smije se zabraniti, ograničiti ili sprječavati stavljanje na tržište lične zaštitne opreme ili dijelova te opreme koji su usklađeni sa zahtjevima ove Naredbe i nose znak usklađenosti, koji potvrđuje njihovu usklađenost sa svim odredbama ove Naredbe, uključujući postupke ocjene usklađenosti iz člana 12. ove Naredbe.
- (2) Ne smije se zabraniti, ograničiti ili ometati stavljanje na tržište dijelova lične zaštitne opreme koji ne nose znak usklađenosti, a koji su namijenjeni za ugradnju u ličnu zaštitnu opremu, pod uslovom da nisu bitni za njeno zadovoljavajuće funkcioniranje.

Član 8.

(Pretpostavka usklađenosti)

- (1) Pretpostavlja se da je lična zaštitna oprema kategorije I u skladu s osnovnim zahtjevima iz člana 6. ove Naredbe ako nosi znak usklađenosti i za koju proizvođač na zahtjev daje na uvid izjavu o usklađenosti iz člana 17. ove Naredbe.
- (2) Pretpostavlja se da lična zaštitna oprema, kategorija II i III, ispunjava osnovne zahtjeve iz člana 6. ove Naredbe, ako nosi znak usklađenosti i za koju proizvođač na zahtjev, uz izjavu o usklađenosti iz člana 17. ove Naredbe, daje na uvid i certifikat o ispitivanju tipa koje je izvršeno u skladu s članom 14. stav (4) tačka a) alineja 1) i tačka b) alineja 1) ove Naredbe. Certifikat, koji izdaje organ imenovan u skladu s članom 13. ove Naredbe, potvrđuje usklađenost s relevantnim bosanskohercegovačkim standardima kojim se preuzimaju harmonizirani evropski

standardi (u daljnjem tekstu: BAS standardi).

- (3) Kada proizvođač nije primijenio ili je samo djelimično primijenio BAS standarde, ili kada nema takvih standarda, certifikat o ispitivanju tipa, kojeg je izdao imenovani organ, potvrđuje usklađenost s osnovnim zahtjevima u skladu sa članom 14. stav (4) tačka a) alineja 2) i tačka b) alineja 3) ove Naredbe.
- (4) Listu standarda iz stava (2) ovog člana objavljuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Član 9.

(Primjena drugih propisa)

- (1) Kada je lična zaštitna oprema predmet drugih propisa koji reguliraju druge aspekte i predviđaju postavljanje znaka usklađenosti, tada znak usklađenosti ukazuje da se lična zaštitna oprema također smatra usklađenom s odredbama tih propisa.
- (2) Kada jedan ili više propisa iz stava (1) ovog člana dopušta proizvođaču da u prijelaznom periodu izabere propis koji će primijeniti, znak usklađenosti ukazuje samo na usklađenost s odredbama propisa koji je proizvođač primijenio. U ovom slučaju, pojedinosti o primijenjenim propisima, kako su objavljeni u „Službenom glasniku BiH“, moraju se navesti u dokumentima, napomenama ili uputama koje ti propisi zahtijevaju i koji se prilažu uz takvu ličnu zaštitnu opremu.

Član 10.

(Zaštitna klauzula)

- (1) Kada nadležni inspekcijски organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležni inspekcijски organi) utvrde da lična zaštitna oprema koja nosi znak usklađenosti i koristi se u skladu sa predviđenom namjenom može ugroziti sigurnost ljudi, domaćih životinja ili imovine, isti poduzimaju sve neophodne mjere i radnje da se takva oprema povuče s tržišta i zabrani njeno daljnje stavljanje na tržište, upotreba ili slobodan promet.
- (2) Ako lična zaštitna oprema, koja nije usklađena s osnovnim zahtjevima iz člana 6. ove Naredbe, nosi znak usklađenosti, nadležni inspekcijски organi preduzimaju odgovarajuće mjere i radnje protiv pravnog ili fizičkog lica koje je neosnovano postavilo znak usklađenosti.
- (3) Nadležni inspekcijски organi obavještavaju Agenciju za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) o poduzetim mjerama i radnjama iz st. (1) i (2) ovog člana, navodeći razloge za donošenje takve odluke, a posebno ako je do neusklađenosti došlo usljed:
 - a) neispunjavanja osnovnih zahtjeva iz člana 6. ove Naredbe;
 - b) nepravilne primjene standarda iz člana 8. ove Naredbe;
 - c) nedostataka u standardima iz člana 8. ove Naredbe.
- (4) Agencija obavještava Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo civilnih poslova i javnost o poduzetim mjerama i radnjama iz st. (1) i (2) ovog člana.

- (5) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa obavještava države i međunarodne organizacije s kojima je Bosna i Hercegovina zaključila bilateralne i multilateralne ugovore, a kojima je stvorena obaveza obavještavanja o poduzetim mjerama i radnjama iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 11.

(Kategorije lične zaštitne opreme)

Za potrebe ove Naredbe lična zaštitna oprema je razvrstana u slijedeće kategorije:

- a) Lična zaštitna oprema kategorije I je jednostavna oprema za koju konstruktor pretpostavlja da korisnik može sam procijeniti nivo osigurane zaštite od minimalnih opasnosti, a čije postepeno djelovanje korisnik može na vrijeme i sa sigurnošću prepoznati. Ova kategorija obuhvata isključivo opremu namijenjenu za zaštitu korisnika od:
- 1) mehaničkog djelovanja čiji su učinci površinski (vrtlarske rukavice, naprsci, itd.),
 - 2) materijala za čišćenje slabog djelovanja čije je učinke lako otkloniti (rukavice za pružanje zaštite od razrijeđenih rastvora deterdženata, itd.),
 - 3) opasnosti pri rukovanju vrućim elementima koji ne izlažu korisnika temperaturi većoj od 50°C ili opasnim uticajima (rukavice, kecelje za profesionalnu upotrebu, itd.),
 - 4) atmosferskih agenasa koji nisu vanredne i ekstremne prirode (zaštita za glavu, sezonska odjeća, obuća, itd.),
 - 5) manjih udara i vibracija koje ne djeluju na vitalna područja tijela i čiji učinci ne mogu izazvati trajne povrede (lake kacige, rukavice, lagana obuća, itd.),
 - 6) sunčeve svjetlosti (sunčane naočale).
- b) Lična zaštitna oprema kategorije II je oprema koja ne spada u kategorije I i III
- c) Lična zaštitna oprema kategorije III je složena oprema namijenjena zaštiti od opasnosti po život ili od opasnosti koje mogu ozbiljno i trajno oštetiti zdravlje, a za koje konstruktor pretpostavlja da njihove trenutne učinke korisnik ne može prepoznati na vrijeme. Ova kategorija isključivo obuhvata:
- 1) uređaje za disanje sa filterom za zaštitu od čvrstih i tečnih aerosola ili iritirajućih, opasnih, otrovnih ili radioaktivnih plinova,
 - 2) uređaje za zaštitu dišnih puteva koji pružaju potpunu izolaciju od atmosfere, uključujući one koji se koriste pri ronjenju,
 - 3) opremu koja pruža samo ograničenu zaštitu od hemijskih uticaja ili jonizirajućeg zračenja,
 - 4) oprema za hitne slučajeve, koja se koristi u okruženjima s visokom temperaturom, čiji učinci se mogu porediti s učincima temperature vazduha od 100°C ili više i koja mogu ili ne moraju biti obilježena prisustvom infracrvenog zračenja, plamena ili izbacivanjima većih količina rastopljenog materijala,
 - 5) oprema za hitne slučajeve, koja se koristi u okruženjima s niskom temperaturom čiji učinci se mogu porediti s učincima temperature vazduha od minus 50°C ili niže,
 - 6) oprema za zaštitu od pada sa visine,
 - 7) oprema za zaštitu od opasnosti povezanih s električnom energijom, opasnih napona ili oprema koja se upotrebljava kao izolacija u radu s visokim naponom.

Član 12.

(Obaveze proizvođača)

Prije stavljanja modela lične zaštitne opreme na tržište, proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik dužan je ispuniti slijedeće zahtjeve:

- a) za ličnu zaštitnu opremu kategorije I:
 - 1) uskladiti s osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima iz člana 6. ove Naredbe,
 - 2) sastaviti tehničku dokumentaciju u skladu sa Aneksom III ove Naredbe,
 - 3) sastaviti izjavu o usklađenosti u skladu sa članom 17. ove Naredbe,
 - 4) označiti opremu znakom usklađenosti u skladu sa članom 18. ove Naredbe;

- b) za ličnu zaštitnu opremu kategorije II:
 - 1) uskladiti s osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima iz člana 6. ove Naredbe,
 - 2) sastaviti tehničku dokumentaciju u skladu sa Aneksom III ove Naredbe,
 - 3) dati uzorak opreme za ispitivanje tipa u skladu sa članom 14. ove Naredbe,
 - 4) sastaviti izjavu o usklađenosti u skladu sa članom 17. ove Naredbe,
 - 5) označiti opremu znakom usklađenosti u skladu sa članom 18. ove Naredbe.

- c) za ličnu zaštitnu opremu kategorije III:
 - 1) uskladiti s osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima iz člana 6. ove Naredbe,
 - 2) sastaviti tehničku dokumentaciju u skladu sa Aneksom III ove Naredbe,
 - 3) dati uzorak opreme za ispitivanje tipa u skladu sa članom 14. ove Naredbe,
 - 4) proizvođač mora osigurati provjeru opreme prema postupcima iz člana 15. ili člana 16. ove Naredbe po sopstvenom izboru,
 - 5) sastaviti izjavu o usklađenosti u skladu sa članom 17. ove Naredbe,
 - 6) označiti opremu znakom usklađenosti u skladu sa članom 18. ove Naredbe.

Član 13.

(Imenovani organi)

- (1) Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljnjem tekstu: ministar), u skladu sa članom 12. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti, imenuje organe za ocjenjivanje usklađenosti koji provode postupke navedene u članu 12. ove Naredbe za koje su imenovani.
- (2) Pri ocjenjivanju organa iz stava (1) ovog člana primjenjuju se kriteriji iz Aneksa V ove Naredbe.
- (3) Za organe koji ispunjavaju kriterije za ocjenjivanje usklađenosti, navedene u odgovarajućim BAS standardima, pretpostavlja se da ispunjavaju kriterije iz Aneksa V ove Naredbe.
- (4) Listu imenovanih organa iz stava (1) ovog člana objavljuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u „Službenom glasniku BiH“.
- (5) Ministar stavlja van snage rješenje o imenovanju ukoliko ustanovi da imenovani organ više ne ispunjava kriterije iz Aneksa V ove Naredbe.
- (6) Obavijest o povlačenju imenovanja iz stava (5) ovog člana objavljuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u „Službenom glasniku BiH“.

Član 14.

(Ispitivanje tipa)

- (1) Ispitivanje tipa je postupak kojim imenovani organ utvrđuje i certificira da model lične zaštitne opreme ispunjava odgovarajuće odredbe ove Naredbe.
- (2) Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik podnosi zahtjev za ispitivanje tipa jednom

imenovanom organu u ovisnosti od modela. Ovlašteni zastupnik mora imati sjedište u Bosni i Hercegovini.

(3) Zahtjev sadrži:

- a) naziv i adresu proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika i proizvodnog pogona za ličnu zaštitnu opremu,
- b) tehničku dokumentaciju proizvođača iz Aneksa III ove Naredbe i
- c) potreban broj uzoraka modela za ispitivanje tipa.

(4) Imenovani organ vrši ispitivanje tipa prema slijedećim postupcima:

a) pregled tehničke dokumentacije proizvođača:

- 1) imenovani organ provjerava tehničku dokumentaciju proizvođača kako bi utvrdio njenu usklađenost s BAS standardima iz člana 8. ove Naredbe,
- 2) ako proizvođač nije primijenio ili je samo djelimično primijenio BAS standarde, odnosno ako nema takvih standarda, imenovani organ mora, prije pregleda tehničke dokumentacije proizvođača, provjeriti da li tehničke specifikacije koje je proizvođač koristio ispunjavaju osnovne zahtjeve ove Naredbe, te nakon toga pristupiti utvrđivanju usklađenosti tehničke dokumentacije s tehničkim specifikacijama;

b) ispitivanje modela:

- 1) imenovani organ provjerava da li je model proizveden u skladu sa tehničkom dokumentacijom proizvođača i da li se model može potpuno sigurno upotrebljavati za predviđenu namjenu,
- 2) imenovani organ obavlja neophodna ispitivanja i testiranja da bi se utvrdila usklađenost modela s BAS standardima,
- 3) ako proizvođač nije primijenio ili je samo djelimično primijenio BAS standarde, odnosno ako nema takvih standarda, imenovani organ obavlja neophodna ispitivanja i testiranja da bi se utvrdila usklađenost modela s tehničkim specifikacijama koje je proizvođač koristio radi usklađivanja s osnovnim zahtjevima ove Naredbe.

(5) Ako model ispunjava zahtjeve odgovarajućih odredbi ove Naredbe, imenovani organ izdaje certifikat o ispitivanju tipa i o tome obavještava podnosioca zahtjeva. Certifikat sadrži nalaze ispitivanja, uslove u vezi njegovog izdavanja, te opise i crteže neophodne za identifikaciju odobrenog modela.

(6) Ministarstvo civilnih poslova, Agencija, nadležni inspekcijski organi i drugi imenovani organi mogu dobiti kopiju certifikata i na osnovu obrazloženog zahtjeva, kopiju tehničke dokumentacije proizvođača i izvještaje o provedenim ispitivanjima i testiranjima.

(7) Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik mora uz tehničku dokumentaciju čuvati certifikat o ispitivanju tipa i priloge 10 godina od dana stavljanja posljednjeg proizvoda na tržište.

(8) Kada imenovani organ odbije izdati certifikat o ispitivanju tipa, dužan je o tome obavijestiti druge imenovane organe.

(9) Kada imenovani organ povlači certifikat o ispitivanju tipa, dužan je o tome obavijestiti nadležne organe iz stava 6. ovog člana.

Član 15.

(Sistem kontrole kvaliteta za gotov proizvod)

- (1) Proizvođač poduzima sve neophodne mjere da proizvodni proces, uključujući završna ispitivanja i testiranja lične zaštitne opreme, osigura homogenost proizvodnje i usklađenost s tipom navedenim u certifikatu o ispitivanju tipa i s odgovarajućim osnovnim zahtjevima ove Naredbe.
- (2) Imenovani organ kojeg je odabrao proizvođač obavlja neophodne provjere. Provjere se obavljaju po metodu slučajnog uzorka u intervalima od najmanje godinu dana.
- (3) Kako bi se provjerila usklađenost lične zaštitne opreme, imenovani organ uzima odgovarajući uzorak, ispituje ga i obavlja odgovarajuća testiranja koja su definirana u BAS standardima, ili koja su potrebna za dokazivanje usklađenosti s osnovnim zahtjevima ove Naredbe.
- (4) Ako se pojave poteškoće vezane za ocjenu usklađenosti uzoraka, imenovani organ, koji nije izdao odgovarajući certifikat o ispitivanju tipa, kontaktira imenovani organ koji je izdao taj certifikat.
- (5) Imenovani organ proizvođaču dostavlja izvještaj o testiranju. Ako je u izvještaju zaključeno da proizvodnja nije homogena ili da ispitana lična zaštitna oprema nije usklađena s tipom opisanim u certifikatu o ispitivanju tipa ili odgovarajućim osnovnim zahtjevima, imenovani organ poduzima odgovarajuće mjere prema prirodi evidentirane greške ili grešaka i o tome obavještava nadležne organe iz člana 14. stav (6) ove Naredbe.
- (6) Proizvođač mora na zahtjev nadležnih organa podnijeti izvještaj imenovanog organa.

Član 16.

(Sistem za osiguranje kvaliteta proizvodnje pomoću nadzora)

- (1) Sistem za osiguranje kvaliteta proizvodnje pomoću nadzora obuhvata uspostavu i nadzor sistema za osiguranje kvaliteta.
- (2) Uspostava sistema za osiguranje kvaliteta proizvodnje pomoću nadzora:
 - a) proizvođač podnosi zahtjev za odobrenje svog sistema kontrole kakvoće imenovanom organu po sopstvenom izboru i uz zahtjev prilaže:
 - 1) sve informacije povezane s kategorijom dotične lične zaštitne opreme, po potrebi uključujući i dokumentaciju povezanu s odobrenim modelom,
 - 2) dokumentaciju o sistemu kontrole kvaliteta,
 - 3) izjavu da će ispunjavati obaveze koje proizilaze iz sistema kontrole kvaliteta i da će održavati adekvatnost i efikasnost istog sistema.
 - b) prema sistemu kontrole kvaliteta, svaki tip lične zaštitne opreme se ispituje i vrše se odgovarajuća testiranja propisana članom 15. stava (3). ove Naredbe radi provjere njene usklađenosti s odgovarajućim osnovnim zahtjevima ove Naredbe. Dokumentacija o sistemu kontrole kvaliteta sadrži opis:
 - 1) ciljeva kvaliteta, organizacijske šeme, odgovornosti rukovoditelja i njihovih ovlasti u pogledu kvaliteta proizvoda,

- 2) ispitivanja i testova koji se moraju provesti nakon proizvodnje,
- 3) načina provjere efikasnosti djelovanja sistema kontrole kvaliteta.

c) Imenovani organ ocjenjuje sistem kontrole kvaliteta radi utvrđivanja da li isti ispunjava odredbe navedene u tački b) ovog stava. Pretpostavlja se da sistemi kontrole kvaliteta, koji primjenjuju relevantne BAS standarde, ispunjavaju zahtjeve tih odredbi.

Imenovani organ koji obavlja provjere vrši sva neophodna objektivna vrjednovanja komponenti sistema kontrole kvaliteta i posebno provjerava da li sistem osigurava usklađenost proizvedene lične zaštitne opreme s odobrenim modelom.

Imenovani organ dostavlja proizvođaču izvještaj, koji treba da sadrži zaključke provjere i obrazloženu odluku o ocjenjivanju.

d) Proizvođač obavještava imenovani organ koji je odobrio sistem kontrole kvaliteta o svakom planu izmjene sistema kontrole kvaliteta. Imenovani organ razmatra predložene izmjene, odlučuje da li izmijenjeni sistem kontrole kvaliteta ispunjava odgovarajuće odredbe i obavještava proizvođača o svojoj odluci. Izvještaj sadrži zaključke provjere i obrazloženu odluku o ocjenjivanju.

(3) Nadzor sistema za osiguranje kvaliteta proizvodnje:

a) Svrha nadzora je da osigura da proizvođač pravilno ispunjava obaveze proizašle iz odobrenog sistema kontrole kvaliteta.

b) Za potrebe nadzora, proizvođač mora ovlastiti imenovani organ da ima pristup mjestima gdje se lična zaštitna oprema pregleda, ispituje i skladišti, te dostaviti imenovanom organu sve neophodne informacije, a posebno:

- 1) dokumentaciju o sistemu kontrole kvaliteta,
- 2) tehničku dokumentaciju,
- 3) priručnike o kvalitetu.

c) Imenovani organ periodično obavlja provjere kako bi osigurao da proizvođač održava i primjenjuje odobreni sistem kontrole kvaliteta, te dostavlja proizvođaču kopiju izvještaja o provjeri.

d) Pored toga, imenovani organ može izvršavati nenajavljene posjete proizvođaču. Tokom takvih posjeta imenovani organ dostavlja proizvođaču izvještaj o posjeti, a kada je potrebno i izvještaj o provjeri.

e) Proizvođač mora na zahtjev nadležnih organa iz člana 14. stav (6). ove Naredbe dostaviti izvještaj imenovanog organa.

Član 17. (Izjava o usklađenosti)

Izjava o usklađenosti je postupak kojim proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik sastavlja izjavu koristeći obrazac utvrđen u Aneksu VI ove Naredbe, kojom potvrđuje da je lična zaštitna oprema stavljena na tržište u skladu sa odredbama ove Naredbe.

Član 18.
(Znak usklađenosti)

- (1) Znak usklađenosti, koji se postavlja na svaki komad lične zaštitne opreme, u obliku je slova „C“ koji je prikazan u Aneksu IV ove Naredbe. Ako je imenovani organ uključen u fazu kontrole proizvodnje, kako je navedeno u članu 15. ili 16. ove Naredbe, znaku usklađenosti potrebno je dodati identifikacijski broj tog organa.
- (2) Znak usklađenosti mora se postaviti na svaki komad proizvedene lične zaštitne opreme tako da je vidljiv, čitljiv i neizbrisiv tokom očekivanog vremena korištenja, a ako to nije moguće zbog karakteristika proizvoda, znak usklađenosti se može postaviti na pakiranje.
- (3) Zabranjuje se postavljanje oznaka na ličnu zaštitnu opremu koje mogu obmanuti treća lica u pogledu značenja i oblika znaka usklađenosti.
- (4) Dozvoljeno je postavljanje svih drugih oznaka na ličnu zaštitnu opremu ili njeno pakiranje pod uslovom da se time ne smanjuje vidljivost i čitljivost znaka usklađenosti.
- (5) Ako nadležni inspeksijski organ utvrdi da je znak usklađenosti nepropisno postavljen, proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik obavezan je da uskladi proizvod s odredbama koje se odnose na postavljanje znaka usklađenosti i da postupi po nalogu nadležnog inspeksijskog organa.
- (6) Ako proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik ne postupi u skladu sa stavom (5) ovog člana, nadležni inspeksijski organ mora preduzeti sve odgovarajuće mjere i radnje da ograniči ili zabrani stavljanje na tržište tog proizvoda ili da osigura njegovo povlačenje s tržišta u skladu sa postupcima utvrđenim u članu 10. ove Naredbe.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19.
(Pravna zaštita)

Svaka odluka, donesena u skladu s ovom naredbom, kojom se ograničava stavljanje na tržište i u upotrebu lične zaštitne opreme, mora se obrazložiti i sadržavati pouku o pravnim lijekovima u skladu s važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Član 20.
(Prestanak primjene ranijih propisa)

- (1) Danom primjene ove Naredbe prestaje primjena slijedećih propisa:
 - a) Pravilnik o obaveznom atestiranju penjalica za drvene stubove za vodove i uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda („Službeni list SFRJ“, broj 68/89);
 - b) Naredba o obaveznom atestiranju aparata za zaštitu organa za disanje („Službeni list SFRJ“, broj 49/87);
 - c) Naredba o obaveznom atestiranju šljemova za zaštitu u industriji („Službeni list SFRJ“, broj

4/82);

- d) Naredba o obaveznom atestiranju šljemova za vatrogasce („Službeni list SFRJ“, broj 67/86) i
 - e) Naredba o obaveznom atestiranju zaštitnih opasača i uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda („Službeni list SFRJ“, broj 67/89).
- (2) Certifikati i atesti izdati na osnovu propisa iz stava (1) ovog člana vrijede do isteka njihove važnosti.
- (3) Za ličnu zaštitnu opremu na koju se odnosi ova Naredba, a koja nije obuhvaćena propisima iz stava (1) ovog člana, primjena ove Naredbe obavezna je po isteku dvije godine od dana stupanja na snagu ove Naredbe.

Član 21.

(Ovlaštenja za certificiranje i ispitivanje)

- (1) Ovlaštenja za certificiranja i ispitivanja, izdata na osnovu propisa koji su važili do stupanja na snagu ove Naredbe, ostaju na snazi do isteka roka važenja, a najkasnije godinu dana nakon početka primjene ove Naredbe.
- (2) Nadzor nad radom organa iz stava (1) ovog člana provodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.
- (3) Dokumenti o usklađenosti i oznake usklađenosti izdati u inostranstvu važe u Bosni i Hercegovini ako ispunjavaju zahtjeve iz odredbi člana 13. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti.

Član 22.

(Primjena znaka usklađenosti)

- (1) Do pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, kao znak usklađenosti koristi se znak “C”, oblika i proporcija propisanih u Aneksu IV ove Naredbe.
- (2) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, kao znak usklađenosti koristi se znak “CE”, oblika i proporcija propisanih u Aneksu IVa ove Naredbe.
- (3) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, u ovoj Naredbi i odgovarajućima aneksima se umjesto „ispitivanje tipa“ koristi „EZ ispitivanje tipa“, umjesto „izjava o usklađenosti tipa“ koristi se „EZ izjava o usklađenosti tipa“, umjesto “certifikat o ispitivanju tipa” koristi se “EZ certifikat o ispitivanju tipa“, umjesto „sistem kontrole kvaliteta“ koristi se „EZ sistem kontrole kvaliteta“.
- (4) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, ocjenjivanje usklađenosti mogu da izvršavaju samo imenovani organi koji su prijavljeni Evropskoj komisiji u skladu s posebnim propisom. Na osnovu toga, u ovoj Naredbi i

odgovarajućim aneksima se umjesto „imenovani organ“ koristi „prijavljeni organ“.

Član 23.
(Aneksi)

Sastavni dio ove Naredbe čine aneksi I, II, III, IV, IVa, V i VI.

Član 24.
(Stupanje na snagu)

Ova Naredba stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjuje se po isteku dvije godine od dana stupanja na snagu ove Naredbe.

Broj: 07-1-06-2962/10

Ministar

20.08.2010. godine
Sarajevo

Mladen Zirojević

ANEKS I

LISTA LIČNE ZAŠTITNE OPREME KOJA NIJE OBUHVAĆENA OVOM NAREDBOM

1. Lična zaštitna oprema posebno projektirana i proizvedena za upotrebu od strane oružanih snaga ili za održavanje reda i mira (kacige, štitovi, itd.).
2. Lična zaštitna oprema za samoodbranu (aerosolni sprejevi, lično oružje za odvracanje, itd.).
3. Lična zaštitna oprema projektirana i proizvedena za privatnu upotrebu u zaštiti od:
 - nepovoljnih vremenskih uslova (zaštita za glavu, sezonska odjeća, obuća, kišobrani, itd.),
 - vlage i vode (rukavice za pranje suđa, itd.),
 - toplote (rukavice, itd.).
4. Lična zaštitna oprema namijenjena za zaštitu ili spašavanje osoba na plovilima ili letjelicama koja se ne nosi sve vrijeme.
5. Kacige i viziri namijenjeni korisnicima motornih vozila s dva ili tri točka.

ANEKS II

OSNOVNI ZDRAVSTVENI I SIGURNOSNI ZAHTJEVI

1. OPĆI ZAHTJEVI PRIMJENJIVI NA SVU LIČNU ZAŠTITNU OPREMU

Lična zaštitna oprema mora pružati odgovarajuću zaštitu od svih mogućih rizika.

1.1. Principi projektiranja

1.1.1. Ergonomija

Lična zaštitna oprema mora biti projektirana i proizvedena tako da u okviru predviđenih uslova upotrebe za koju je namijenjena, korisnik može normalno obavljati rizičnu aktivnost, uz odgovarajuću zaštitu najvišeg mogućeg nivoa.

1.1.2. Nivoi i klase zaštite

1.1.2.1. Najviši mogući nivo zaštite

Optimalni nivo zaštite koji se treba uzeti u obzir pri projektiranju je onaj iznad kojeg bi ograničenja nametnuta nošenjem lične zaštitne opreme sprječavala djelotvornu upotrebu iste tokom perioda izlaganja riziku ili normalnog izvođenja aktivnosti.

1.1.2.2. Klase zaštite koje odgovaraju različitim nivoima rizika

Kada su različiti predviđeni uslovi upotrebe takvi da se može razlikovati nekoliko nivoa istog rizika, pri projektiranju lične zaštitne opreme moraju se uzeti u obzir odgovarajuće klase zaštite.

1.2. Neškodljivost lične zaštitne opreme

1.2.1. Odsustvo rizika i drugih 'svojstvenih' štetnih faktora

Lična zaštitna oprema se mora projektirati i proizvoditi tako da isključuje rizike i ostale štetne faktore u okviru predviđenih uslova upotrebe.

1.2.1.1. Odgovarajući sastavni materijali

Materijali i dijelovi lične zaštitne opreme, uključujući i svaki od produkata njihovog raspadanja, ne smiju štetno uticati na higijenu ili zdravlje korisnika.

1.2.1.2. Zadovoljavajuće stanje površine svih dijelova lične zaštitne opreme koji su u dodiru s korisnikom

Nijedan dio lične zaštitne opreme koji je u dodiru ili u potencijalnom dodiru s korisnikom, kada se takva oprema nosi, ne smije biti hrapav, s oštrim ivicama, izbočinama i slično, koje mogu izazvati pretjeranu iritaciju ili povrede.

1.2.1.3. Najveće dozvoljene smetnje korisniku

Svaka smetnja pravljenju pokreta, zauzimanju položaja i čulnoj percepciji, koju uzrokuje lična zaštitna oprema, mora se svesti na minimum. Lična zaštitna oprema ne smije uzrokovati pokrete koji ugrožavaju korisnika ili druga lica.

1.3. Udobnost i efikasnost

1.3.1. Prilagođavanje lične zaštitne opreme tjelesnoj konstituciji korisnika

Lična zaštitna oprema se mora projektirati i proizvoditi tako da se olakša njeno pravilno postavljanje na korisnika i da ostane u položaju za predviđeni period upotrebe, imajući u vidu faktore okoline, pokrete koje treba napraviti i položaje koje treba zauzeti. U tu svrhu, mora biti moguće optimizirati prilagodljivost lične zaštitne opreme tjelesnoj konstituciji korisnika na sve primjerene načine, kao što su odgovarajući sistemi podešavanja i pričvršćivanja ili osiguranje odgovarajućeg opsega veličina.

1.3.2. Lakoća i čvrstoća izvedbe

Lična zaštitna oprema mora biti što je moguće lakša ne dovodeći time u pitanje njenu čvrstoću i efikasnost.

Pored posebnih dodatnih zahtjeva koje mora ispuniti u cilju osiguranja odgovarajuće zaštite od rizika o kojem je riječ (vidi tačku 3. ovog aneksa), lična zaštitna oprema mora biti u mogućnosti izdržati uticaje pojava svojstvenih okolini u okviru predviđenih uslova upotrebe.

1.3.3. Kompatibilnost različitih klasa ili tipova lične zaštitne opreme projektirane za istovremenu upotrebu

Ako isti proizvođač stavlja na tržište nekoliko modela lične zaštitne opreme, različitih kategorija ili tipova, da bi osigurao istovremenu zaštitu susjednih dijelova tijela od kombiniranih rizika, onda ti modeli moraju biti kompatibilni.

1.4. Podaci koje navodi proizvođač

Upute koje sastavlja proizvođač i isporučuje uz ličnu zaštitu opremu koja se stavlja na tržište, pored naziva i adrese proizvođača i/ili njegovog ovlaštenog zastupnika, moraju sadržavati sve relevantne informacije o:

- (a) skladištenju, upotrebi, čišćenju, održavanju, servisiranju i dezinfekciji. Proizvodi za čišćenje, održavanje ili dezinfekciju koje preporučuju proizvođači, ne smiju imati štetan uticaj na ličnu zaštitnu opremu ili na korisnike kada se upotrebljavaju u skladu sa relevantnim uputama;
- (b) radnim svojstvima zabilježenim tokom tehničkih ispitivanja radi provjere nivoa ili klasa zaštite, koje osigurava predmetna lična zaštitna oprema.
- (c) prikladnoj dodatnoj opremi za ličnu zaštitnu opremu i karakteristikama odgovarajućih rezervnih dijelova;
- (d) klasama zaštite primjerene za različite nivoe rizika i odgovarajućim ograničenjima upotrebe;
- (e) krajnjem roku zastarijevanja ili periodu zastarijevanja lične zaštitne opreme ili pojedinih komponenti;
- (f) tipu ambalaže prikladne za transport;
- (g) značaju eventualnih oznaka (vidi tačku 2.12 ovog aneksa);
- (h) po potrebi upućivanje na druge propise primijenjene u skladu sa članom 9. stav 2. ove Naredbe;
- (i) imenu, adresi i identifikacijskom broju imenovanog organa uključenog u fazi projektiranja lične zaštitne opreme.

Ove upute moraju biti precizne, sveobuhvatne i date najmanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

2. DODATNI ZAHTJEVI ZAJEDNIČKI ZA NEKOLIKO KLASA ILI TIPOVA LIČNE ZAŠTITNE OPREME

2.1. Lična zaštitna oprema koja sadrži sisteme podešavanja

Ako lična zaštitna oprema sadrži sisteme podešavanja, onda ti sistemi moraju biti tako projektirani i proizvedeni da ne može doći do nepravilnog podešavanja bez znanja korisnika u okviru predviđenih uslova upotrebe.

2.2. Lična zaštitna oprema koja obuhvata dijelove tijela koje treba zaštititi

Lična zaštitna oprema koja obuhvata dijelove tijela koje treba zaštititi mora biti odgovarajuće prozirna da bi se smanjilo znojenje pri upotrebi. Ako oprema nije prozirna, ukoliko je izvodljivo, mora biti opremljena uređajima koji upijaju znoj.

2.3. Lična zaštitna oprema za lice, oči i dišne puteve

Bilo kakvo ograničenje vidnog polja ili vida korisnika koje uzrokuje lična zaštitna oprema za lice, oči ili dišne puteve mora biti svedeno na minimum.

Stepen optičke neutralnosti vidnih sistema ovih klasa lične zaštitne opreme mora biti prilagođen relativno preciznim i/ili dugotrajnim aktivnostima korisnika.

Po potrebi, lična zaštitna oprema mora biti obrađena ili opremljena sredstvima za sprječavanje stvaranja vlage.

Modeli lične zaštitne opreme namijenjeni korisnicima koji zahtijevaju korekciju vida moraju biti prilagođeni nošenju naočala ili kontaktnih sočiva.

2.4. Lična zaštitna oprema podložna starenju

Ako je poznato da na projektirane radne karakteristike nove lične zaštitne opreme može značajno uticati starenje, datum proizvodnje i/ili, ako je moguće, krajnji rok upotrebe moraju biti neizbrisivo napisani na svakom primjerku lične zaštitne opreme ili zamjenljivoj komponenti koja se stavlja na tržište, na takav način da isključi svako pogrešno tumačenje. Te informacije moraju biti neizbrisivo napisane i na ambalaži.

Ako proizvođač nije u mogućnosti dati garanciju u vezi sa vijekom trajanja lične zaštitne opreme, njegove upute moraju pružiti sve potrebne informacije koje omogućavaju kupcu ili korisniku da utvrdi razuman krajnji rok upotrebe, imajući na umu nivo kvaliteta modela i stvarne uslove skladištenja, upotrebe, čišćenja, servisiranja i održavanja.

Kada je vjerovatno da bi periodična primjena postupka čišćenja, koju preporučuje proizvođač, prouzrokovala znatno i ubrzano pogoršanje radnih karakteristika lične zaštitne opreme, proizvođač mora, ako je moguće, na svaki dio lične zaštitne opreme koji je stavljen na tržište postaviti znak koji navodi najveći broj postupaka čišćenja koji se mogu izvršiti prije potrebne provjere ili odbacivanja opreme. Ako to nije moguće, proizvođač mora navesti te informacije u svojim uputama.

2.5. Lična zaštitna oprema koja može biti zahvaćena tokom upotrebe

Kada predviđeni uslovi upotrebe uključuju posebno rizik da lična zaštitna oprema bude zahvaćena nekim pokretnim predmetom stvarajući opasnost za korisnika, lična zaštitna oprema mora imati odgovarajući prag otpornosti iznad kojeg će se neki sastavni dio odvojiti ili pokidati i time otkloniti

opasnost.

2.6. Lična zaštitna oprema za upotrebu u eksplozivnim atmosferama

Lična zaštitna oprema namijenjena za upotrebu u eksplozivnim atmosferama mora biti projektirana i proizvedena tako da ne može biti izvor električnog, elektrostatičkog ili udarom izazvanog luka ili iskre, koji bi mogli da uzrokuju zapaljenje eksplozivne smjese.

2.7. Lična zaštitna oprema namijenjena za hitnu upotrebu ili brzo postavljanje i/ili skidanje

Ove klase lične zaštitne opreme moraju biti projektirane i proizvedene tako da svedu na minimum vrijeme potrebno za pričvršćivanje i (ili) skidanje.

Svi integralni sistemi koji omogućavaju pravilno postavljanje ili skidanje s korisnika, moraju biti pogodni za brzo i jednostavno rukovanje.

2.8. Lična zaštitna oprema za upotrebu u vrlo opasnim situacijama

Upute koje prilaže proizvođač zajedno s ličnom zaštitnom opremom za upotrebu u vrlo opasnim situacijama iz člana 11. tačke c) ove Naredbe moraju posebno sadržavati podatke namijenjene isključivoj upotrebi stručnih i obučених pojedinaca koji su kvalificirani da ih tumače i da osiguraju njihovu primjenu od strane korisnika.

U njima se mora također opisati postupak koji se treba provesti kako bi se utvrdilo da je lična zaštitna oprema pravilno podešena i funkcionalna kada je korisnik nosi.

Ako lična zaštitna oprema sadrži alarm koji se aktivira u nedostatku nivoa zaštite koji ona pruža u normalnim uslovima, onda isti mora biti projektiran i smješten tako da ga korisnik primijeti u uslovima upotrebe za koju je lična zaštitna oprema namijenjena.

2.9. Lična zaštitna oprema koja sadrži komponente koje korisnik može podešavati ili skidati

Svaka komponenta lične zaštitne opreme koju korisnik može podešavati ili skidati u svrhu zamjene, mora biti projektirana i proizvedena tako da olakša podešavanje, pričvršćivanje i skidanje bez alata.

2.10. Lična zaštitna oprema za povezivanje s drugim, vanjskim dodatnim uređajem

Ako lična zaštitna oprema sadrži sistem koji dozvoljava povezivanje s drugim, dodatnim uređajem, onda mehanizam za pričvršćivanje mora biti projektiran i proizveden tako da omogući ugradnju samo na odgovarajuću opremu.

2.11. Lična zaštitna oprema koja sadrži sistem za cirkulaciju tečnosti

Ako lična zaštitna oprema sadrži sistem za cirkulaciju tečnosti, sistem mora biti izabran ili projektiran i ugrađen tako da omogući odgovarajuće obnavljanje tečnosti u blizini cijelog dijela tijela koji treba zaštititi, bez obzira na pokrete, položaj ili kretanje korisnika u okviru predviđenih uslova upotrebe.

2.12. Lična zaštitna oprema s jednom ili više oznaka za identifikaciju ili prepoznavanje koje se direktno ili indirektno odnose na zdravlje i sigurnost

Oznake za identifikaciju ili prepoznavanje koje se direktno ili indirektno odnose na zdravlje i sigurnost postavljene na ove tipove ili klase lične zaštitne opreme moraju po mogućnosti imati oblik usklađenih grafičkih, slikovnih ili idejnih simbola i moraju ostati savršeno čitljive tokom predviđenog vremena upotrebe lične zaštitne opreme. Pored toga, ove oznake moraju biti

kompletne, precizne i razumljive tako da spriječe svako pogrešno tumačenje. Posebno, kada ovakve oznake sadrže riječi ili rečenice, one moraju biti na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

Ako je lična zaštitna oprema ili komponenta lične zaštitne opreme suviše mala da omogući postavljanje svih ili dijela neophodnih oznaka, relevantni podaci moraju biti navedeni na ambalaži i u uputama proizvođača.

2.13. Lična zaštitna oprema u obliku odjeće koja omogućava vidljivo signaliziranje prisustva korisnika

Lična zaštitna oprema u obliku odjeće namijenjene za predviđene uslove upotrebe pri kojima prisustvo korisnika mora biti vidljivo i pojedinačno signalizirano, mora imati jedno ili više razumno postavljenih sredstava ili uređaja za direktno emitiranje ili refleksiju vidljivog isijavanja odgovarajućeg svjetlosnog intenziteta i fotometričkih i kolorimetričkih osobina.

2.14. Lična zaštitna oprema za više rizika

Sva lična zaštitna oprema projektirana za zaštitu korisnika od nekoliko potencijalno istovremenih rizika mora biti projektirana i proizvedena tako da ispuni, naručito osnovne zahtjeve svojstvene svakom od tih rizika (vidi tačku 3. ovog aneksa).

3. DODATNI ZAHTJEVI SVOJSTVENI ODREĐENIM RIZICIMA

3.1. Zaštita od mehaničkog udara

3.1.1. Udar koji uzrokuju padajući ili izbačeni predmeti i sudar dijelova tijela s preprekom

Lična zaštitna oprema prikladna za ovaj tip rizika mora dovoljno ublažiti udar da bi spriječila povredu nastalu, naročito lomljenjem ili probijanjem zaštićenog dijela, najmanje do nivoa energije udarca iznad kojeg bi prevelike dimenzije ili masa ublažavajućeg uređaja sprječavale djelotvornu upotrebu lične zaštitne opreme tokom predviđenog vremena nošenja.

3.1.2. Padovi

3.1.2.1. Sprječavanje pada zbog klizanja

Đonovi za obuću koji sprečavaju klizanje, moraju biti projektovani, proizvedeni ili opremljeni sa dodatnim elementima tako da osiguraju zadovoljavajuće prijanjanje držanjem i trenjem s površinom, uzimajući u obzir njenu prirodu ili stanje.

3.1.2.2. Sprečavanje padova s visine

Lična zaštitna oprema projektirana da spriječi padove s visine ili njihove posljedice, mora uključivati pojas za tijelo i sistem pričvršćivanja koji se može povezati na pouzdanu uporišnu tačku. Lična zaštitna oprema mora biti projektirana tako da pri predviđenim uslovima upotrebe vertikalni pad korisnika svede na minimum, da bi se spriječio sudar s preprekama, a da sila zaustavljanja ipak ne dostigne graničnu vrijednost pri kojoj može doći do fizičke povrede, kidanja ili lomljenja bilo koje komponente lične zaštitne opreme koja bi mogla uzrokovati pad korisnika.

Lična zaštitna oprema također mora osigurati da se nakon zaustavljanja korisnik zadrži u sigurnom položaju u kojem može sačekati pomoć.

U uputama proizvođača moraju se posebno navesti sve relevantne informacije koje se odnose na:

- zahtijevane karakteristike za pouzdanu uporišnu tačku i neophodni minimalni prazan prostor ispod korisnika;

- pravilan način postavljanja pojasa za tijelo i povezivanje sistema za pričvršćivanje na pouzdanu uporišnu tačku.

3.1.3. Mehanička vibracija

Lična zaštitna oprema projektirana u svrhu sprječavanja uticaja mehaničkih vibracija mora osiguravati odgovarajuće prigušenje štetnih komponenti vibracija na dio tijela izložen riziku.

Efektivne vrijednosti ubrzanja, koje se prenose vibracijama na korisnika, ni pod kojim okolnostima ne smiju prelaziti preporučene granične vrijednosti, uzimajući u obzir najveću predviđenu dnevnu izloženost riziku datog dijela tijela.

3.2. Zaštita dijela tijela od (statičkog) pritiska

Lična zaštitna oprema, projektirana za zaštitu dijela tijela od (statičkog) naprezanja izazvanog pritiskom, mora biti u stanju da dovoljno ublaži njegove efekte kako bi spriječila ozbiljnu povredu ili hronične tegobe.

3.3. Zaštita od fizičke povrede (ogrebotina, probijanja, posjekotina, uklještenja)

Sastavni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme, projektirane za zaštitu cijelog ili dijela tijela od površinskih povreda uzrokovanih mašinama, kao što su ogrebotine, probijanja, posjekotine ili uklještenja, moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju da ove klase lične zaštitne opreme osiguraju dovoljnu otpornost na ogrebotine, probijanja i duboke posjekotine u okviru predviđenih uslova upotrebe (vidi tačku 3.1. ovog Aneksa).

3.4. Zaštita od utapanja (prsluci za spašavanje, zaštitni rukavi i odijela za spašavanje)

Lična zaštitna oprema projektirana za zaštitu od utapanja mora biti u stanju da, što je brže moguće i bez opasnosti po zdravlje, vrati na površinu korisnika koji može biti iscrpljen ili u nesvijesti nakon pada u tečnu sredinu, te da ga plutanjem održi na površini u položaju koji omogućava disanje dok čeka pomoć.

Lična zaštitna oprema može imati potpuno ili djelimično svojstvo plutanja. Može biti napuhana oralno ili plinom koji se pušta ručno ili automatski.

U okviru predviđenih uslova upotrebe:

- lična zaštitna oprema mora, ne dovodeći u pitanje njeno zadovoljavajuće funkcioniranje, biti u stanju da izdrži efekte sudara s tečnom sredinom i okolišnim faktorima prisutnim u toj sredini,
- lična zaštitna oprema na napuhavanje mora biti u stanju da se napuše brzo i potpuno.

Kada određeni predviđeni uslovi upotrebe to zahtijevaju, pojedini tipovi lične zaštitne opreme moraju također ispunjavati jedan ili više slijedećih dodatnih zahtjeva:

- moraju imati sve uređaje za brzo i potpuno napuhavanje i/ili svjetlosni ili zvučni signalni uređaj,
- moraju imati uređaj za kačenje i pričvršćenje tijela korisnika tako da se može podići iz tečne sredine,
- moraju biti pogodni za dugotrajnu upotrebu u periodu aktivnosti tokom kojeg je korisnik izložen riziku od pada u tečnu sredinu ili ako je potrebno da u nju uroni, naročito ako je odjeven.

3.4.1. Pomoćna sredstva za plutanje

Pomoćno sredstvo za plutanje je odjeća koja osigurava djelotvoran stepen plutanja, u ovisnosti od njene predviđene upotrebe, i koja je sigurna kada se nosi i pruža siguran oslonac u vodi. U okviru predviđenih uslova upotrebe, ova lična zaštitna oprema ne smije ograničiti slobodu kretanja korisnika, nego mu mora omogućiti, da pliva, pobjegne od opasnosti ili spasi druga lica.

3.5. Zaštita od štetnih uticaja buke

Lična zaštitna oprema projektirana da spriječi štetne uticaje buke mora biti sposobna da priguši istu do te mjere da ekvivalentni nivoi zvuka koje korisnik osjeća ni pod kojim uslovima ne prelaze dnevne granične vrijednosti utvrđene posebnim propisom za zaštitu radnika od rizika koji se odnose na izloženost buci na radu.

Sva lična zaštitna oprema mora nositi oznaku koja upućuje na nivo prigušenja buke i vrijednost indeksa udobnosti koju pruža lična zaštitna oprema, a ako ovo nije moguće, oznaka se mora pričvrstiti na pakiranje.

3.6. Zaštita od toplote i/ili vatre

Lična zaštitna oprema projektirana da štiti cijelo ili dio tijela od uticaja toplote i/ili vatre mora posjedovati odgovarajući termoizolacioni kapacitet i odgovarajuću mehaničku čvrstoću za predviđene uslove upotrebe.

3.6.1. Sastavni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme

Sastavni materijali i ostale komponente pogodne za zaštitu od toplote nastale isijavanjem i konvekcijom moraju posjedovati odgovarajući koeficijent prenošenja slučajnog toplotnog protoka i biti dovoljno nezapaljive da spriječe svaki rizik od spontanog zapaljenja u okviru predviđenih uslova upotrebe.

Kada vanjske strane ovih materijala i komponenti moraju biti reflektivne, njihova reflektivna snaga mora odgovarati intenzitetu toplotnog protoka zbog isijavanja u infracrvenom području.

Materijali i ostale komponente opreme namijenjene za kratkotrajnu upotrebu u okruženjima visoke temperature i lična zaštitna oprema koja može biti poprskana vrelim produktima, kao što su velike količine istopljenog materijala, moraju također posjedovati dovoljan termički kapacitet da zadrže najveći dio nakupljene toplote dok korisnik ne napusti područje rizika i skine svoju ličnu zaštitnu opremu.

Materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme koje mogu biti poprskane velikom količinom vrelih produkata moraju također imati dovoljnu sposobnost ublažavanja mehaničkih udara (vidi tačku 3.1. ovog aneksa).

Materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme, koje slučajno mogu doći u dodir s plamenom i one koje se upotrebljavaju u proizvodnji opreme za gašenje požara, moraju također posjedovati stepen nezapaljivosti koji odgovara riziku vezanom za predviđene uslove upotrebe. Materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme se ne smiju topiti kada su izložene plamenu niti doprinositi širenju plamena.

3.6.2. Kompletna lična zaštitna oprema spremna za upotrebu

U okviru predviđenih uslova upotrebe:

1. količina toplote koju lična zaštitna oprema prenese na korisnika mora biti dovoljno niska kako bi se spriječilo da toplota akumulirana tokom nošenja na dijelu tijela koji je izložen riziku, pod bilo kojim uslovima, dostigne prag bola ili ugrozi zdravlje.

2. lična zaštitna oprema mora, po potrebi, spriječiti prodiranje tečnosti ili pare i ne smije uzrokovati opekotine koje nastaju usljed dodira između njenih zaštitnih površina i korisnika.

Ako lična zaštitna oprema ima ugrađene rashladne uređaje za apsorpciju ulazne toplote preko isparenja tečnosti ili sublimacije čvrstog materijala, ona mora biti projektovana tako da se sve ispuštene isparljive supstance izbacuju izvan vanjskih zaštitnih površina, a ne u pravcu korisnika.

Ako lična zaštitna oprema ima ugrađen uređaj za disanje, on mora adekvatno ispuniti svoju zaštitnu funkciju u okviru predviđenih uslova upotrebe.

Upute proizvođača koje se prilažu uz svaki model lične zaštitne opreme, namijenjene za

kratkotrajnu upotrebu u okruženjima visoke temperature, moraju posebno sadržavati sve odgovarajuće podatke za određivanje najveće dozvoljene izloženosti korisnika toploti koju prenosi oprema kada se koristi u skladu sa predviđenom namjenom.

3.7. Zaštita od hladnoće

Lična zaštitna oprema projektovana da štiti cijelo ili dio tijela od uticaja hladnoće mora posjedovati termoizolacioni kapacitet i mehaničku čvrstoću prikladnu predviđenim uslovima upotrebe za koje se i stavlja na tržište.

3.7.1. Sastavni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme

Sastavni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme pogodne za zaštitu od hladnoće moraju imati koeficijent prijenosa ulaznog toplotnog protoka dovoljno nizak za predviđene uslove upotrebe. Fleksibilni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme namijenjene za upotrebu u okruženju s niskom temperaturom moraju zadržati stepen fleksibilnosti potreban za neophodne pokrete i položaje.

Materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme koje mogu biti poprskane velikim količinama hladnih produkata moraju također imati mogućnost ublažavanja mehaničkih udara (vidi tačku 3.1. ovog aneksa).

3.7.2. Kompletna lična zaštitna oprema spremna za upotrebu

U okviru predviđenih uslova upotrebe:

1. Protok hladnoće koji lična zaštitna oprema prenosi na korisnika mora biti dovoljno nizak da spriječi da hladnoća akumulirana tokom nošenja, pod bilo kojim okolnostima, ne dostigne granicu bola ili ugrožavanja zdravlja na bilo kojem dijelu tijela koji se štiti, uključujući vrhove prstiju na rukama ili nogama;
2. Lična zaštitna oprema mora spriječiti, što je više moguće, prodiranje tečnosti kao što je kišnica i ne smije uzrokovati povrede koje nastaju usljed dodira njenog zaštitnog sloja od hladnoće i korisnika.

Ako lična zaštitna oprema ima ugrađen uređaj za disanje, taj uređaj mora ispuniti zaštitnu funkciju u okviru predviđenih uslova upotrebe.

Upute proizvođača koje se prilažu uz svaki model lične zaštitne opreme, namijenjene za kratkotrajnu upotrebu u okruženju s niskom temperaturom, moraju sadržavati sve odgovarajuće podatke o maksimalno dozvoljenoj izloženosti korisnika hladnoći koju prenosi oprema.

3.8. Zaštita od električnog udara

Lična zaštitna oprema projektirana za zaštitu cijelog ili dijela tijela od djelovanja električne struje mora biti dovoljno izolirana od napona kojima korisnik može biti izložen u okviru najnepovoljnijih predviđenih uslova.

U tu svrhu, sastavni materijali i ostale komponente ovih klasa lične zaštitne opreme moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju da pod ispitnim uslovima izmjerena struja propuštanja kroz zaštitni sloj bude svedena na minimum, pri naponima koji odgovaraju onim koji se mogu pojaviti u stvarnoj situaciji. Struja propuštanja u svim slučajevima treba da bude u okviru dopuštenih granica, a ispod najvećih dozvoljenih vrijednosti.

Skupa s ambalažom, tipovi lične zaštitne opreme namijenjeni isključivo za upotrebu u toku rada ili aktivnosti na električnim instalacijama, koje su ili koje bi mogle biti pod naponom, moraju imati oznake koje naročito ukazuju na njihove klase zaštite i/ili odgovarajuće radne napone, serijske brojeve i datume proizvodnje. Također se mora predvidjeti mjesto van zaštitnog sloja takve lične zaštitne opreme za naknadno upisivanje datuma početka upotrebe i datuma periodičnih ispitivanja

ili inspekcija koje se trebaju obaviti.

Upute proizvođača moraju naročito ukazivati na isključivu upotrebu za koju su ovi tipovi lične zaštitne opreme namijenjeni, te prirodu i učestalost ispitivanja izolacijskih sposobnosti kojima se trebaju podvrgnuti u roku upotrebe.

3.9. Zaštita od zračenja

3.9.1. Nejonizirajuće zračenje

Lična zaštitna oprema projektovana da spriječi akutno ili hronično oštećenje oka od izvora nejonizirajućeg zračenja mora biti u stanju da apsorbira ili reflektira najveći dio energije emitirane u štetnim talasnim dužinama bez prekomjernog uticaja na prijenos neštetnih dijelova vidljivog spektra, percepciju kontrasta i mogućnost razlikovanja boja, kada se to zahtijeva u okviru predviđenih uslova upotrebe.

U tu svrhu, zaštitne naočale moraju biti projektirane i proizvedene tako da, za svaki štetni talas, posjeduju spektralni faktor prijenosa kako bi se gustina svjetlosne energije zračenja, koja kroz filter prodire do oka korisnika, svela na minimum. Gustina svjetlosne energije zračenja ni pod kojim okolnostima ne smije prelaziti najveću dozvoljenu vrijednost izlaganja.

Svojstva naočala se ne smiju pogoršati ili izgubiti kao rezultat uticaja emitiranog zračenja u okviru predviđenih uslova upotrebe. Svi uzorci stavljeni na tržište moraju nositi broj zaštitnog faktora koji odgovara krivoj spektralne raspodjele njihovog faktora prijenosa.

Naočale koje odgovaraju izvorima zračenja istog tipa moraju biti klasificirane po rastućem redu njihovih zaštitnih faktora. Upute proizvođača moraju naročito ukazati na krive prijenosa, što omogućava izbor odgovarajuće lične zaštitne opreme, imajući pri tome u vidu takve svojstvene faktore efektivnih uslova upotrebe kao što su udaljenost od izvora i spektralna raspodjela emitirane energije sa te udaljenosti.

Proizvođač mora sve primjerke naočala sa filterom označiti odgovarajućim brojem zaštitnog faktora.

3.9.2. Jonizirajuće zračenje

3.9.2.1. Zaštita od vanjske radioaktivne kontaminacije

Sastavni materijali i ostale komponente lične zaštitne opreme projektirane da štite cijelo ili dio tijela od radioaktivne prašine, plinova, tečnosti ili njihovih mješavina moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju da ova oprema djelotvorno sprječava prodiranje radioaktivnih zagađivača u okviru predviđenih uslova upotrebe.

U ovisnosti od prirode ili stanja ovih zagađivača, potrebna nepropustljivost se može osigurati nepropustljivošću zaštitnog sloja i/ili bilo kojim drugim odgovarajućim načinom, kao što su ventilacijski i hermetički sistemi projektirani da spriječe povratno raspršivanje ovih zagađivača.

Nikakve mjere dekontaminacije kojima se podvrgava lična zaštitna oprema ne smiju dovesti u pitanje njenu moguću ponovnu upotrebu tokom predviđenog roka upotrebe tih klasa opreme.

3.9.2.2. Ograničena zaštita od vanjskog zračenja

Lična zaštitna oprema namijenjena za osiguranje kompletne zaštite korisnika od vanjskog zračenja ili, u nemogućnosti navedenog, odgovarajućeg smanjenja istog, mora biti projektirana da neutralira samo zračenje slabih elektrona (tj. beta) ili slabih fotona (tj. X i gama).

Sastavni materijali i ostale komponente ovih klasa lične zaštitne opreme moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju stepen zaštite korisnika u skladu sa predviđenim uslovima upotrebe, a da se ne produži vrijeme izloženosti kao posljedica onemogućavanja pokreta, položaja ili kretanja korisnika (vidi tačku 1.3.2. ovog aneksa).

Lična zaštitna oprema mora imati oznaku koja označava tip i debljinu sastavnog(ih) materijala prikladnu za predviđene uslove upotrebe.

3.10. Zaštita od opasnih supstanci i zaraznih agensa

3.10.1. Zaštita dišnih puteva

Lična zaštitna oprema namijenjena za zaštitu dišnih puteva mora omogućiti snabdijevanje korisnika vazduhom za disanje kada je isti izložen zagađenoj atmosferi i/ili atmosferi s nedovoljnom koncentracijom kiseonika.

Vazduh za disanje kojim lična zaštitna oprema snabdijeva korisnika mora biti dobijen odgovarajućim sredstvima, npr. poslije filtriranja zagađenog vazduha kroz zaštitni uređaj ili sredstvo ili preko cijevnog dovoda iz nezagađenog izvora.

Sastavni materijali i ostale komponente ovih klasa lične zaštitne opreme moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju korisniku odgovarajuće uslove disanja i higijenu za vrijeme nošenja lične zaštitne opreme u okviru predviđenih uslova upotrebe.

Stepen nepropusnosti maski za lice i pad pritiska pri udisanju, a kod uređaja za filtriranje i kapacitet prečišćavanja, moraju biti takvi da spriječe prodiranje zagađivača iz zagađene atmosfere koje će štetiti zdravlju ili higijeni korisnika.

Lična zaštitna oprema mora imati identifikacijsku oznaku proizvođača i detalje specifičnih karakteristika te vrste opreme koja, zajedno s uputama za upotrebu, omogućava obučenom i kvalificiranom korisniku da ličnu zaštitnu opremu pravilno koristi.

Upute proizvođača moraju također u slučaju uređaja za filtriranje ukazivati na krajnji rok skladištenja novih filtera čuvanih u svojoj originalnoj ambalaži.

3.10.2. Zaštita od dodira s kožom i očima

Lična zaštitna oprema namijenjena da spriječi površinski dodir cijelog ili dijela tijela s opasnim supstancama i zaraznim agensima mora biti u mogućnosti da spriječi prodor ili širenje takvih supstanci kroz zaštitni sloj u okviru predviđenih uslova upotrebe za koju je lična zaštitna oprema stavljena na tržište.

U tu svrhu, sastavni materijali i ostale komponente ovih klasa lične zaštitne opreme moraju biti odabrani ili projektirani i ugrađeni tako da osiguraju, što je više moguće, potpunu nepropusnost, koja po potrebi omogućava produženu svakodnevnu upotrebu, ili u nemogućnosti navedenog, ograničenu propusnost koja zahtijeva ograničeno vrijeme nošenja.

Kada određene opasne supstance ili zarazni agensi, usljed njihove prirode i predviđenih uslova upotrebe, posjeduju veliku snagu prodiranja koja ograničava trajanje zaštite predviđene upotrebom lične zaštitne opreme, ona mora biti podvrgnuta standardnim ispitivanjima kako bi se klasificirala na osnovu efikasnosti. Lična zaštitna oprema za koju se smatra da je usklađena sa specifikacijama ispitivanja mora imati oznaku koja posebno navodi nazive ili, u nemogućnosti navedenog, kodove supstanci korištenih u ispitivanjima i odgovarajući standardni period zaštite. Upute proizvođača moraju također posebno sadržavati objašnjenje kodova po potrebi, detaljan opis standardnih ispitivanja i sve odgovarajuće informacije za određivanje najdužeg dozvoljenog vremena nošenja u različitim predviđenim uslovima upotrebe.

3.11. Sigurnosni uređaji za ronilačku opremu

1. Oprema za disanje

Oprema za disanje mora omogućiti dovod smjese plinova pogodne za disanje do korisnika, u okviru predviđenih uslova upotrebe i posebno vodeći računa o najvećoj dubini uranjanja.

2. Kada predviđeni uslovi upotrebe to zahtijevaju oprema se mora sastojati od:

- (a) odijela koje štiti korisnika od pritiska nastalog usljed dubine uranjanja (vidi tačku 3.2. ovog aneksa) i/ili hladnoće (vidi tačku 3.7. ovog aneksa);
- (b) alarma projektiranog da korisnika trenutno upozori da se bliži prestanak dovoda smjese gasova

pogodne za disanje (vidi tačku 2.8. ovog aneksa);

(c) odijela za spašavanje koje omogućuje korisniku da se vrati na površinu (vidi tačku 3.4.1. ovog aneksa).

ANEKS III

TEHNIČKA DOKUMENTACIJA KOJU DOSTAVLJA PROIZVOĐAČ

Dokumentacija iz člana 12. ove Naredbe mora sadržavati sve relevantne podatke o sredstvima koje je upotrijebio proizvođač da bi se osiguralo da je lična zaštitna oprema usklađena s osnovnim zahtjevima koji se odnose na nju.

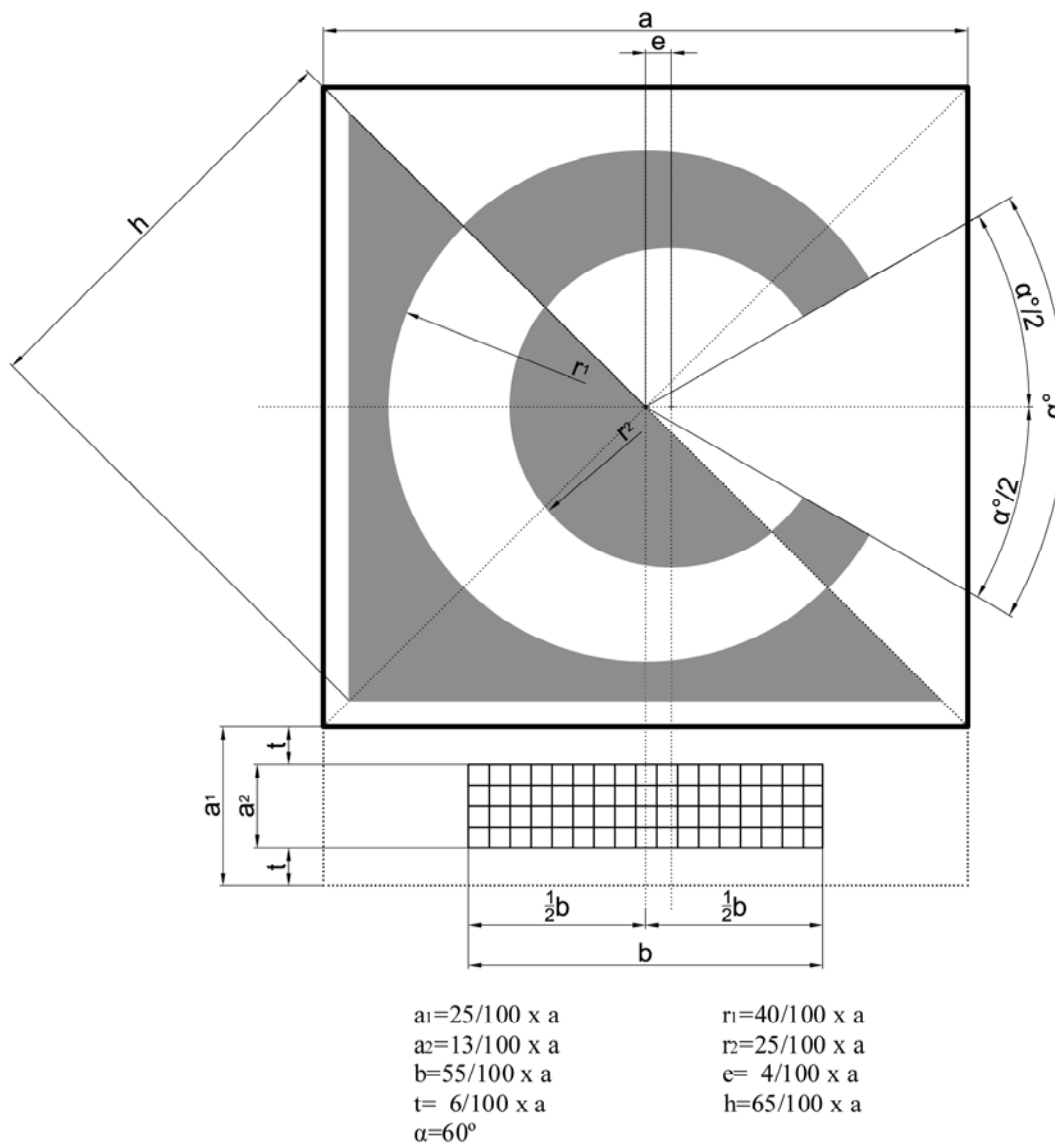
U slučaju modela lične zaštitne opreme iz člana 12. tačke b) i c) dokumentacija mora posebno sadržavati:

1. tehničku dokumentaciju proizvođača koja se sastoji od:
 - a) cjelokupnih i detaljnih nacrtu lične zaštitne opreme sa, po potrebi, priloženim proračunskim vrijednostima i rezultatima ispitivanja prototipova u mjeri u kojoj je to potrebno za provjeru usklađenosti s osnovnim zahtjevima;
 - b) iscrpne liste osnovnih sigurnosnih zahtjeva i BAS standarda ili ostalih tehničkih specifikacija iz članova 6. i 8. ove Naredbe, koji su uzeti u obzir pri projektiranju modela.
2. opis kontrolnih i ispitnih sredstava koja se upotrebljavaju u pogonu proizvođača za provjeru usklađenosti proizvedene lične zaštitne opreme sa BAS standardima ili drugim tehničkim specifikacijama, te za održavanje nivoa kvaliteta;
3. kopiju uputa iz tačke 1.4. Aneksa II ove Naredbe.

ANEKS IV

C ZNAK USKLAĐENOSTI

Znak usklađenosti je u obliku slova 'C', koji ima slijedeći oblik i dimenzije:

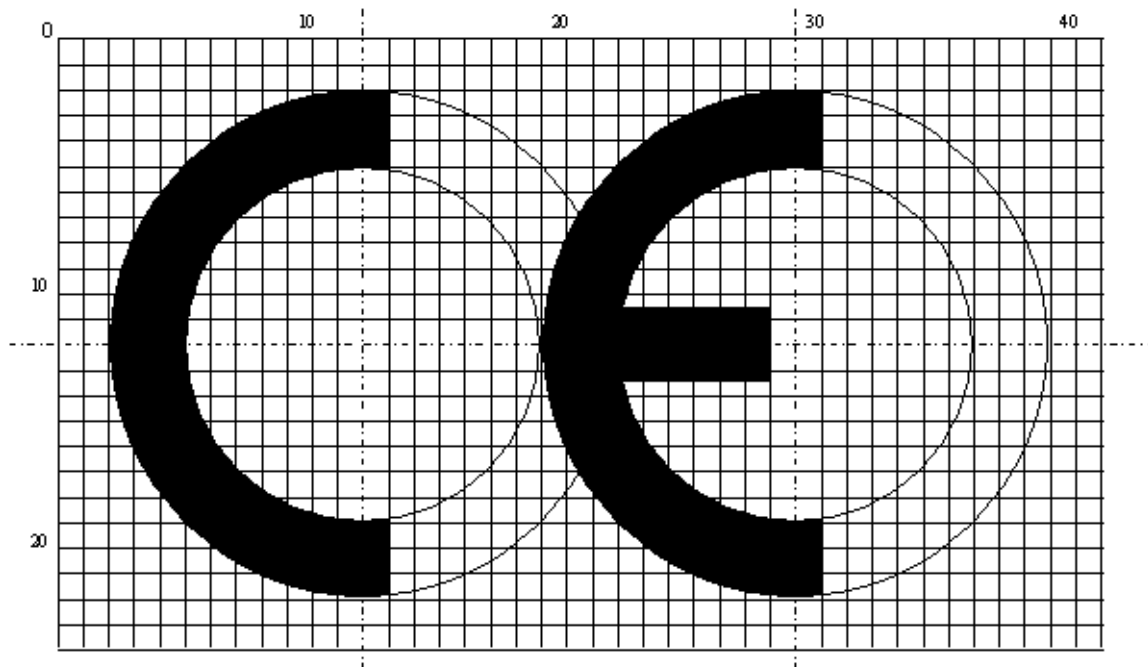
Ukoliko je znak usklađenosti umanjen ili uvećan, moraju se poštovati proporcije koje su date na gore prikazanom dimenzioniranom crtežu.

Vertikalne dimenzije različitih komponenti znaka usklađenosti moraju biti jednake i ne manje od 5 mm. Od ove najmanje dimenzije se može odstupiti kada je u pitanju lična zaštitna oprema malih dimenzija.

ANEKS IVa

CE ZNAK USKLAĐENOSTI

CE znak usklađenosti sastoji se od slova 'CE', koji ima sljedeći oblik:

Ukoliko je CE znak usklađenosti umanjen ili uvećan, moraju se poštovati proporcije koje su date na gore prikazanom dimenzioniranom crtežu.

Vertikalne dimenzije različitih komponenti CE znaka usklađenosti moraju biti jednake i ne manje od 5 mm. Od ove najmanje dimenzije se može odstupiti kada je u pitanju lična zaštitna oprema malih dimenzija.

ANEKS V

USLOVI KOJE TREBAJU ISPUNITI IMENOVANI ORGANI

Imenovani organi moraju ispunjavati slijedeće minimalne uslove:

1. raspoloživost osoblja i neophodnih sredstava i opreme;
2. tehničku stručnost i profesionalni integritet osoblja;
3. neovisnost zaposlenih i tehničkog osoblja u izvršenju ispitivanja, pripremi izvještaja, izdavanju certifikata i vršenju nadzora predviđenog ovom Naredbom u odnosu na sve subjekte, grupe ili lica direktno ili indirektno vezana za ličnu zaštitnu opremu;
4. čuvanje profesionalne tajne od strane osoblja;
5. zaključen ugovor o osiguranju od građansko-pravne odgovornosti, ukoliko ovu odgovornost ne preuzima Bosna i Hercegovina.

Ispunjavanje uslova iz tačaka 1. i 2. ovog aneksa periodično provjerava Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

ANEKS VI

MODEL IZJAVE O USKLAĐENOSTI

Proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik sa sjedištem u Bosni i Hercegovini⁽¹⁾:

.....
.....
.....

izjavljuje da je nova lična zaštitna oprema opisana u daljnjem tekstu⁽²⁾

.....
.....
.....

1) usklađena s odredbama Naredbe o ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni glasnik BiH“, broj ____⁽³⁾) i kada je to slučaj, sa BAS standardom br. (za ličnu zaštitnu opremu iz člana 11. tačka a. Naredbe o ličnoj zaštitnoj opremi);

2) identična s ličnom zaštitnom opremom koja je predmetom certifikata o usklađenosti br. kojeg je izdao imenovani organ^{(4) (5)}.

.....
.....
.....

3) predmet postupka utvrđenog u članu 15. ili 16. Naredbe o ličnoj zaštitnoj opremi pod nadzorom imenovanog organa⁽³⁾

.....
.....
.....

U, datum

.....
Potpis⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Naziv poslovnog subjekta i puna adresa; ovlaštenu zastupnik za Bosnu i Hercegovinu treba također navesti naziv poslovnog subjekta i adresu proizvođača.

⁽²⁾ Opis lične zaštitne opreme (proizvod, tip, serijski broj itd.).

⁽³⁾ Broj „Službenog glasnika BiH“ u kojem je objavljena Naredba o ličnoj zaštitnoj opremi.

⁽⁴⁾ Naziv i adresa imenovanog organa.

⁽⁵⁾ Izbrisati sve što nije primjenjivo.

⁽⁶⁾ Ime i položaj lica opunomoćenog za potpisivanje u ime proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika za Bosnu i Hercegovinu.